

Урок № 9

Тема: досліджуємо структуру державного бюджету і місцевих бюджетів; розуміємо необхідність сплати податків; діємо, аналізуючи наслідки несплати податків.

Опрацюйте матеріали до уроку та виконайте завдання

Матеріали до уроку

Де держава бере кошти на виконання своїх функцій і як витрачає кошти

Як ви вже зрозуміли з попередніх тем, ринкова економіка досить успішно вирішує питання створення різноманітних товарів і послуг для задоволення потреб населення і при тому сприяє ефективному використанню ресурсів. Водночас певні проблеми ринок неспроможний розв'язати. Саме для подолання цих недоліків ринкової економіки суспільство потребує участі держави.

Функції держави в ринковій економіці

Законотворча
// розробка економічних законів
Створення суспільних благ
// фінансування оборони країни, правоохоронних органів, науки, культури, медицини, освіти тощо
Захист конкуренції
// підтримка добросовісної конкуренції, запобігання злиттю та поглинанню компаній, що призводять до утворення монополій, контроль за діяльністю природних монополій
Захист навколишнього середовища
// встановлення нормативів гранично-допустимих забруднень та шкоди і контроль за їхнім дотриманням
Перерозподіл доходів
// організація підтримки незахищених верств населення через різноманітні соціальні програми: систему допомог, субсидій, соціальних виплат (державні трансферти)
// вирівнювання доходів за допомогою оподаткування, індексації тощо
// організація державного соціального страхування
Регулювання економіки
// проведення стимулюючих заходів у періоди економічних криз та стримуючих заходів під час високої інфляції

Державний бюджет — це план доходів і видатків держави на певний календарний рік, який пропонує уряд і затверджує Верховна Рада України законом «Про державний бюджет».

Дефіцит бюджету — це розмір перевищення видатків над доходами. Профіцит бюджету означає, що доходи більші за видатки.

Державний борг — сумарні дефіцити державного бюджету за мінусом профіцитів на певну дату

Державне залучення і використання фінансових коштів для розв’язування завдань загальнонаціонального значення і фінансування органів державного управління знаходить відображення в державному бюджеті.

І на стадії планування, і після підсумовування кінцевого виконання державного бюджету обчислюється дуже важливий макроекономічний показник — дефіцит (профіцит) бюджету.

Чому цей показник має значення? Якщо доходи перевищують видатки, то це добре, це означає, що економіка працює настільки ефективно, що держава стає багатшою і на наступний рік має більше можливостей фінансувати загальнонаціональні потреби. Але, зазвичай, вже при плануванні бюджету стає зрозумілим, що витратити доведеться більше, ніж є можливість отримати доходів. Частіше держава приймає рішення не скорочувати витрати, тобто вже заздалегідь планує дефіцитний бюджет і це означає, що їй доведеться брати в борг кошти або у своїх громадян, або в інших держав, або в міжнародних фінансових організацій. Таким чином формується державний борг.

Показник розміру державного боргу також дуже важливий макроекономічний показник.

Які податки платять громадяни / громадянки України

Загальнодержавні податки в Україні	
Прямі	Непрямі
Сплачуються безпосередньо з доходів або майна	Сплачуються при здійсненні торговельних або інших операцій
Податок на доходи фізичних осіб (2017 р. — 18 %)	Податок на додану вартість (16,67 % від ціни товару)
Податок на прибуток підприємств (2017 р. — 18 %)	Акцизи
Податок на нерухоме майно	Мита

В Україні всі види податків та механізм їхнього стягування прописано в Податковому кодексі.

Окрім загальнодержавних податків, є ще місцеві податки, що сплачуються в бюджети місцевих громад (обласні, міські, районні, селищні бюджети).

До місцевих податків належать: плата за землю, податок на нерухоме майно, єдиний податок для юридичних та фізичних осіб, транспортний податок тощо.

Як ми платимо непрямі податки?

Щоразу, купуючи товари в торгівельних мережах, ми сплачуємо непрямі податки, наприклад, податок на додану вартість (ПДВ). Ставка цього податку становить 20 % від доданої вартості товару для продавця. Але фактично цей податок сплачують покупці разом з кінцевою ціною товару. Від ціни, розмір цього податку дорівнює 16,67 %. Ви можете це легко перевірити за будь-яким фіскальним чеком.

Домашнє завдання

1. Опрацюйте конспект
2. Виконайте завдання

Чи можуть люди, які не платять податків, нарікати на неякісну медицину, освіту, погані дороги тощо

Свою відповідь обґрунтуйте

Джерело: https://www.citizen.in.ua/topic_paragraph-U_chomu_polyagaye_sut_pidpriyemnictva-paragraph-ua

Виконані завдання надсилайте на електронну пошту

nataliia_matvieieva@ukr.net